

archivum: 9/11-11.

Dr. Magyar Zoltán urnak

egyetemi nyilvános rendes tanár

B u d a p e s t

Mélyen Tisztelt Professor Ur!

Professor urat a Komárom vármegyei Közjóléti Szövetkezet megalakításá-
nak előmunkálatai közben a csallóközi Albár községben ismertem meg. Sokat
forgattam professor ur térképeit és sokat gondolkoztam felmérhetetlen becs-
értékű munkásságának iniciál impulzusán és odejutottam, hogy professor ur a
nagyságaink között a tények igazi ismerője és elkövetkező jövőnk egyik leg-
illusztrisabb mondhatnám egyedülálló harcosa. Fiatalságom dacára, mint egyszerű
kis falusi jegyzőnek szent meggyőződés, hogy országépítés, nemzetnevelés és
országvezetés tények ismerete nélkül üres szalmacséplés, emyhén kifejezve ma-
gamat szemfényvesztés.

A fentiek előrebocsátása után néhány jelenséget szeretnék papírra vetni,
amire éppen professor ur véleményét óhajtanám tudni.

Elkeseredve állapítom meg a mai államvezetés teljes csődjét, a belügyi és
az ezzel kapcsolatos Győrffy-Bengyel-féle örültségekkel nem óhajtok foglalkoz-
ni, mert mint jegyző nem tudnék eléggé tárgyilagos lenni.

A sajtó és rádió nyomán nyilvánosságra jutott egy milliárdos törvényja-
vaslathoz szeretnék megfigyeléseim alapján hozzászólni. Báró Bánffy jóhisze-
mőségében és segíteni akarásában nem kételkedem, de szent meggyőződéssel állí-
tom, hogy milliárdos terv a milliárd kimerülése után csupán terv marad. Az ál-
dozat viszonylatainkban nagy lesz, azonban az eredmény nulla. A mai állami beren-
dezkedésünk, politikai beállítottságunk mellett egy ilyen nagyobb szabásu terv
vet végrehajtani annyit jelent, mint országunknak az USA-t meghódítani. Mint
jegyző és gazda élénken figyelem a falu életét és megállapítom a következőket.
Nincs egy a gazdákat mindenben összefogó olyan szervezetünk, ahol a kisgazda
sokszor egészséges gondolatát felvethetné, ahol azt meg is hallgatnák. A mezőgaz-
daságikamara szerintem nem gyébb, mint kamarai illeték beszédő hivatal. A gaz-
dáinkból éppen a fenti hiánya miatt hiányzik a közösségi gondolat és ki-ki
az egyéni boldogulását a maga ösztöne szerint véli elérni. A földműves társa-
dalmunk erősen tagolt heterogén jelenség a munkás és birtokos viszonya minden
kritikán aluli. A munkásságunknak a munka becsülete ismeretlen fogalom, szemé

...nem a becsülétes munka elvégzése lebeg, hanem csupán az, hogy munkavégzés-
relvegye kialakított bérét. Munkás osztályunk/sajnos van/nem törődve azzal
hogy a város sokkal mostohább sorsot nyújt számára, odaözönlik, aminek lassanként
szigorú rendszabályokkal kell gátatvetni, ha nem akarunk a parlag rendszerre
áttegni/Franciaországra gondolok/. Kiszgazdáink ma holnap nem kapnak cselédet.
Ha kapnak is csak nagy összegért és csak olyan embert, aki vagy félkegyelmű vagy
hétpróbás munkakerülő. A mezőgazdaság időszakos volta miatt első sorban és leg-
jobbban a munkáskezet igényli. A szépen fejlődő mezőgazdaságunk az elmúlt világ-
háború következtében megromlott munkamérő miatt sokat hanyatlott és átlagter-
mésünk stagnálását nem az időjárás mostohaságának, hanem első sorban annak tudom
be. A legnagyobb belterjesség és a legjobb vezetés mellett is pusztító óhajítás
lesz a több produktum szorgalmas és jól nevelt munkás nélkül. A javaslatban
egyedüli amit helyesnek tartok és pedig nem mást, mint a szakoktatás kiszélesí-
tését. Tény az, hogy kiszgazdáink széleskörű szakoktatásra szorulnak.

Egy szóval szakítanunk a mai bürokrata rendszerrel és az egész agyonfel-
teztett liberális rendszerünkkel, és ki kell építenünk az egyéni felelősségen
alapuló rendszert ahol mindenki tudja a kötelességét, de természetesen nem
milliárdos törvényjavaslattal, hanem az elszakéhoz hasonló kooperációkkal, vagy
neveléssel. Látjuk mit produkál a nevelés, ha még rossz is, ha az szovjet frontra
gondolunk.

Egy egészséges átfogó gazdaságpolitikával jövődelmezővé kell tenni a mező-
gazdaságot/pl. elasz-német/rendszerrel meg kell nevelnünk munkásságunkat, illet-
ve birtokos osztályunkat, általában minden hazánk fiát. azután a milliárd előjón
magától, amiből megoldhatjuk ármentesítésünket, kiépíthetjük természetadta erő-
telepeinket egysszóval a földön Isten kalapját országunkat elderádóvá tehetjük.
Egy milliárd emlegetése szerintem a jó szándéknál nem egyéb. Az amúgy ügyes
kiszgazdáink talán hasznátlátják a törvénynek, de hatást kiváltani a hatáskör
nélküli gazdasági előjárók kreálásán kívül nem tud.

Milliárdos javaslattal jövőnk akkor, amidőn ármentesítésünket a jó Isten-
től várjuk, szárazság idején pedig vízrendszerünk vizét hagyjuk a Fekete tenger
be folyani. A több termelésről beszélünk akkor, amidőn a mai árrendszer mellett
husz hold jó föld tulajdonosa rengeteg munka mellett pusztító életét tengeti.
Igy fest a tények ismerete nélkül a jóhiszemű akarás.

Ugy érzem, hogy mélyen tisztelt professor ur rövid soraimból megért annak
dacára, hogy elgondolásomnak csak egy részét rögzítettem papírra. Sajnos a
a papíros a gondolatok kicserélsénél nagyon véges

Nagyon boldog lennék ha Budapesthez közel laknék és professor ur intézetét néha-néha felkereshetném, ahol magasszintű és mindnyájunk boldogulása érdekében mondhatnám egyedüli előadásait meghallgathatnám és szerény tapasztalataim alapján kérdéseket intézhetnék és professor ur nagy magyar fáklyájának gyorsan eléggő exigénja lehetnék.

Szives és mindörökre hálára lekötendő őszinte válaszát várva további áldásos munkásságához kitartást és szívós akaratot és egyedül helyes eszméinek mi-nél előbbi győzelmét és sikereiben gazdag, boldog újévet kívánva maradok

Mosonszentmiklós, 1941. december 31.-én hazafias hűséggel:

Jászóházy
s. jegyző